

Onkruidbestrijding

Rapportage milieuvriendelijke alternatieven

Tevens bijlage bij de kadernota 2013 - 2016

Onkruidbestrijding

Inleiding

In september 2011 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat op termijn te gaan verbieden voor niet-commerciële doeleinden.

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat hij de motie zal uitvoeren. Zijn inzet richt zich op een verbod binnen enkele jaren.

Purmerend past bij de onkruidbestrijding op verharding het chemische middel Roundup toe, wat glyfosaat bevat. Daarbij wordt door gespecialiseerd personeel het middel toegepast middels de D.O.B.-methode (Duurzaam Onkruid Beheer).

Op 3 november 2011 heeft de Purmerendse gemeenteraad een motie aangenomen waarin zij het college verzoekt te onderzoeken welke milieuvriendelijke alternatieve bestrijding van onkruid mogelijk is en welke meerkosten hier tegenover staan.

Huidig beleid

In het Beheerplan Straatreiniging is met de raad afgesproken dat voor onkruidbestrijding op verhardingen - gemiddeld - kwaliteitsniveau B wordt nagestreefd. Momenteel bestrijdt de gemeente Purmerend onkruid op verhardingen op zowel mechanische als chemische basis. Het totale areaal wordt twee maal per jaar mechanisch geborsteld en daarnaast wordt op een deel van het areaal twee maal per jaar Roundup toegepast middels de D.O.B.-methode.

Een conclusie uit het beheerplan is dat de chemische methode altijd efficiënter en voordeliger is dan het machinaal verwijderen van onkruid. Omdat alternatieven nog steeds in ontwikkeling zijn, is nog niet overgestapt naar een methode zonder gebruik van chemische middelen. Bovendien zijn de thans bestaande alternatieven vele malen duurder dan de chemische onkruidbestrijding.

Alternatieven

Als gezocht moet worden naar milieuvriendelijkere alternatieven, zijn er drie mogelijkheden:

1. borstelen

Het betreft hier bestrijding waarbij naast borstelmachines ook bosmaaiers en veegmachines worden ingezet. Deze methode wordt nu al gedeeltelijk toegepast in Purmerend.

De voordelen van deze methode:

- ook effectief bij extreme onkruidgroei
- snel en schoon resultaat (verwijderde onkruid wordt direct opgeveegd en afgevoerd)
- niet weersafhankelijk

De nadelen van deze methode:

- snelle hergroei, geen preventieve werking (wortelpakket blijft intact)
- geluids- en stofhinder
- slijtage van de borstels en bestrating

2. branden

Bij het gebruik van een mechanische onkruidbrander worden bovengrondse plantdelen door verhitting gedood. Rondom obstakels kan een handbrander worden gebruikt.

De voordelen van deze methode:

- minder geluids- en stofhinder
- bij geringe snelheid enigszins preventieve werking als hitte doordringt tot de wortels

De nadelen van deze methode:

- niet effectief bij extreme onkruidgroei
- het verdorde materiaal blijft achter en zorgt voor een minder fraai beeld
- weersafhankelijk
- bij bladval moet eerst dit blad worden verwijderd

3. stomen

Bij stomen worden kleine hoeveelheden heet water (98 °C) uit een verwarmingsunit via spuitdoppen op het onkruid aangebracht. Het werktuig is ook voorzien van een handunit voor de voor de machine onbereikbare plekken.

De voordelen van deze methode:

- minste geluids- en stofhinder
- bij geringe snelheid mogelijk licht preventieve werking als hitte doordringt tot de wortels

De nadelen van deze methode:

- niet effectief bij extreme onkruidgroei
- het verdorde materiaal blijft achter en zorgt voor minder fraai beeld
- weersafhankelijk
- bij bladval moet eerst dit blad worden verwijderd

Overigens geldt voor alle beschouwde alternatieven dat er een zekere mate van milieuvuiling optreedt vanwege het gebruik van dieselmotoren, verbrandings- of verhittingsprocessen en slijtage van onderdelen.

Het gebruik van glyfosaat kan echter de meeste schade aan de het milieu toebrengen, vanwege de mogelijke afspoeling naar het oppervlaktewater. Dit wordt echter bij een goede, professionele, toepassing van de D.O.B. methode tot een minimum beperkt. Glyfosaat (Round-up) is echter als toegelaten bestrijdingsmiddel nog steeds vrij verkrijgbaar. Particulieren kunnen het middel dus nog steeds bij DHZ-zaken en tuincentra kopen en (ongecontroleerd) toepassen in de buitenruimte.

(1) borstelen

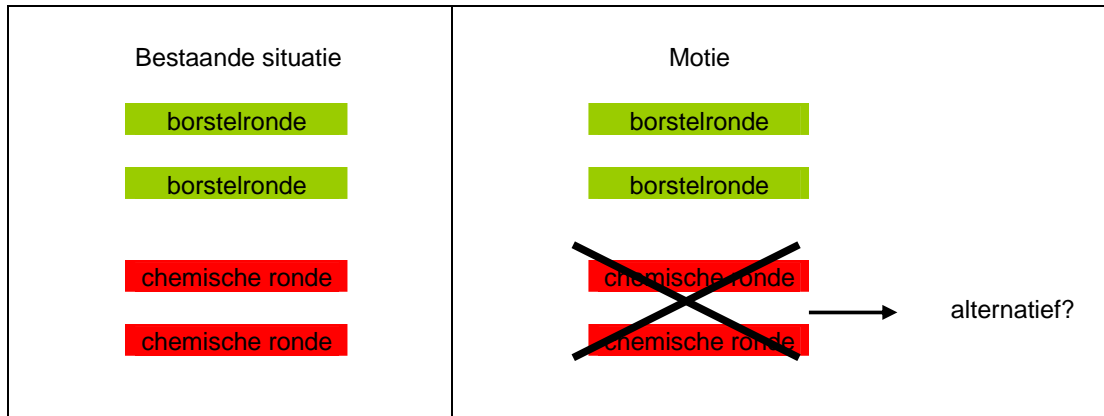
(2) branden

(3) stomen

Interpretatie van de motie

In onderstaande figuur is schematisch weergegeven hoe de motie van de gemeenteraad is uitgewerkt. In de bestaande situatie zijn de dubbele borstelronde en de dubbele chemische ronde zichtbaar. In de motie wordt gevraagd naar alternatieven voor de chemische rondes. Bij het zoeken naar alternatieven zijn de huidige twee borstelrondes als vaststaand gegeven genomen.

Voorts zijn bij de uitwerking twee scenario's bekeken:

- A. Huidige onderhoudsniveau handhaven, gevolg: meer budget nodig
- B. Met hetzelfde budget onkruid blijven bestrijden, gevolg: meer onkruid op straat

Uitwerking A. Handhaven huidige onderhoudsniveau

Ad 1 chemische rondes vervangen door borstelen: jaarlijkse extra kosten circa € 371.000,-
 ((3 rondes x 1.327.694 m² x € 0,110 per m²) - (€ 67.000 (kosten chemische bestrijding)))

De inschatting is dat er, bij het vervallen van de chemische rondes, naast de twee bestaande borstelrondes nog eens drie extra borstelrondes nodig zijn om het areaal op het huidige onderhoudsniveau te houden. Uitgegaan is van uitbesteding van deze extra onkruidbestrijdingsrondes, omdat er binnen het eigen personeel geen capaciteit voor is.

Ad 2 chemische rondes vervangen door branden: jaarlijkse extra kosten circa € 478.000,-
 ((4 rondes x 1.327.694 m² x € 0,103 per m²) - (€ 67.000 (kosten chemische bestrijding)))

De inschatting is dat er, bij het vervallen van de chemische rondes, naast de twee bestaande borstelrondes nog eens vier extra brandrondes nodig zijn om het areaal op het huidige onderhoudsniveau te houden. Uitgegaan is van uitbesteding van deze extra onkruidbestrijdingsrondes, omdat er binnen het eigen personeel geen capaciteit voor is. Vergeleken bij het alternatief van borstelen is bij deze optie de garantie kleiner dat het onderhoudsniveau daadwerkelijk op hetzelfde peil blijft. Dit komt doordat branden weersafhankelijker is en doordat groter onkruid moeilijker is te bestrijden met deze methode.

Ad 3 chemische rondes vervangen door stomen: jaarlijkse extra kosten circa € 459.000,-
 ((4 rondes x 1.327.694 m² x € 0,099 per m²) - (€ 67.000 (kosten chemische bestrijding)))

De inschatting is dat er, bij het vervallen van de chemische rondes, naast de twee bestaande borstelrondes nog eens vier extra stoomrondes nodig zijn om het areaal op het huidige onderhoudsniveau te houden. Uitgegaan is van uitbesteding van deze extra onkruidbestrijdingsrondes, omdat er binnen het eigen personeel geen capaciteit voor is. Vergeleken bij het alternatief van borstelen is bij deze optie de garantie kleiner dat het onderhoudsniveau daadwerkelijk op hetzelfde peil blijft. Dit komt doordat stomen weersafhankelijker is en doordat groter onkruid moeilijker is te bestrijden met deze methode.

Uitwerking B. Onderhoudskwaliteit bij gelijkblijvend budget

Naast het in beeld brengen van de financiële consequenties bij gelijkblijvend ambitieniveau, kan ook worden bekeken welke gevolgen de alternatieve methodes hebben voor de onderhoudskwaliteit, bij gelijkblijvend budget.

Ad 1 chemische rondes vervangen door borstelen: niveau D

Voor het vrijvallende budget van de chemische rondes kan geen extra borstelronde worden gedaan, naast de twee bestaande borstelrondes. Er kan maar op enkele specifieke locaties aanvullend onkruid worden weggeborsteld. Dit betekent dat Purmerend globaal gezien maar een korte periode onkruidvrij is, tijdens de groeiperiode zal er sprake zijn van een forse onkruidgroei, met name op die plaatsen waar sprake is van weinig verkeer. De onderhoudskwaliteit tussen mei en december is sterk afhankelijk van de weerssituatie. Echter, omdat het onkruid alleen visueel verwijderd wordt, zal de wortelgroei toenemen. Hierdoor treedt op lange termijn schade op aan de verharding.

Ad 2 chemische rondes vervangen door branden: niveau D

Voor het vrijvallende budget van de chemische rondes kan geen extra volledige brandronde worden gedaan, naast de twee bestaande borstelrondes. Er kan maar op enkele specifieke locaties onkruid worden weggebrand. Analoog aan het voorgaande alternatief treedt op lange termijn schade op aan de verharding.

Ad 3 chemische rondes vervangen door stomen: niveau D

Voor het vrijvallende budget van de chemische rondes kan geen extra volledige stoomronde worden gedaan, naast de twee bestaande borstelrondes. Er kan maar op enkele specifieke locaties onkruid worden weggestoomd. Analoog aan het voorgaande alternatief treedt op lange termijn schade op aan de verharding.

Samenvattende tabel

	extra kosten bij gelijkblijvend onderhoudsniveau (€)	onderhoudsniveau bij gelijkblijvend budget
alternatief borstelen/borstelen	371.000	D
alternatief borstelen/branden	478.000	D
alternatief borstelen/stomen	459.000	D

Resumerend/Adviserend

Alles in ogenschouw nemend geven wij het advies om op dit moment het beleid op het gebied van (chemische) onkruidbestrijding nog niet aan te passen. Beter is het om de landelijke ontwikkelingen af te wachten en te zien op welke wijze het verbod op glyfosaat in de praktijk zal worden geëffectueerd. In de overgangperiode die zal gaan gelden kan dan een definitieve keuze voor een alternatief worden gemaakt. Mocht de gemeenteraad nu al willen overstappen op een milieuvriendelijker alternatief, dan adviseren wij om te kiezen voor volledig borstelen.

CROW-schaal voor onderhoudsniveau onkruidbestrijding op verhardingen

(Niveau A+ t/m niveau D)

A+

C

A

D

B

